

EXAMENUL NAȚIONAL PENTRU DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREUNIVERSITAR
14 iulie 2021

Probă scrisă
LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

Model

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de patru ore.

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citește cu atenție textul următor:

Lumina ce-o simt
năvălindu-mi în piept când te văd
oare nu e un strop din lumina
creată în ziua dintâi,
din lumina aceea-nsetată adânc de viață?

Nimicul zăcea-n agonie,
când singur plutea-n întuneric și dat-a
un semn Nepătrunsul:
„Să fie lumină!”

O mare
și-un vifor nebun de lumină
făcutu-s-a-n clipă:
o sete era de păcate, de doruri, de-avânturi, de patimi,
o sete de lume și soare.

Dar unde-a pierit orbitoarea
lumină de-atunci – cine știe?

Lumina ce-o simt năvălindu-mi
în piept când te văd – minunato,
e poate că ultimul strop
din lumina creată în ziua dintâi.

Lucian Blaga, *Lumina* (vol. *Poemele luminii*)

Redactează un eseu de minimum 600 de cuvinte, în care să interpretezi opera literară reprodusă mai sus, având în vedere următoarele:

- situarea textului dat în contextul creației lirice blagiene; 4 puncte
- raportarea textului dat la contextul cultural în care a fost creat, prin analizarea a două principii estetice identificate; 4 puncte
- evidențierea temei și a semnificațiilor poeziei, prin interpretarea a două secvențe poetice; 6 puncte
- compararea textului dat cu un alt text din opera autorului, prezentând o asemănare și o deosebire, prin raportare la elemente de compoziție sau de limbaj; 6 puncte
- formularea unui punct de vedere referitor la viziunea despre lume a autorului prin valorificarea unei referințe critice/de istorie literară. 4 puncte

Pentru conținutul eseului se acordă **24 de puncte**, iar pentru redactarea eseului se acordă **6 puncte** (organizarea ideilor în scris și exprimarea corespunzătoare a ideilor, utilizarea limbii literare – 1 punct; analiză și argumentare – 2 puncte; utilizarea limbajului de specialitate – 1 punct; ortografie și punctuație – 2 puncte).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseu trebuie să aibă minimum 600 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

A. Prezintă noțiunea gramaticală de complement prepozițional.

20 de puncte

În elaborarea răspunsului, vei avea în vedere:

- prezentarea complementului prepozițional, cu referire la două caracteristici sintactice, semantice sau comunicativ-pragmatice; 6 puncte
- exemplificarea, prin câte un enunț, a patru tipuri de termeni regenți ai complementului prepozițional, precizând regimul prepozițional; 8 puncte
- explicarea a trei diferențe dintre complementul prepozițional și complementul indirect. 6 puncte

B. Rezolvă exercițiile următoare, scriind pe foaia de examen numărul cerinței și litera corespunzătoare răspunsului corect.

10 puncte

1. Sunetul „i” este semivocală în toate cuvintele din seria: a) *ceai, iarbă, chiar*; b) *cercei, leoaică, iute*; c) *iepure, amărui, puști*; d) *straniu, nai, dragi*. 1 punct
2. Sinonimele cuvintelor *salutar, parcimonios, vindicativ* sunt, în ordine, în seria: a) *onorabil, lăudăros, tălmăduitor*; b) *primitor, zgârcit, vandabil*; c) *procedural, generos, discutabil*; d) *salvator, avar, răzbunător*. 1 punct
3. Sunt corecte toate substantivele de gen feminin din seria: a) *bioloagă, compatrioată, filoloagă*; b) *biologă, filologă, patrioată*; c) *compatrioată, patriotă, vagaboandă*; d) *patrioată, pedagogă, vagabondă*. 1 punct
4. Sunt corect scrise toate cuvintele compuse din seria: a) *an lumină, bună-dimineța, botgros*; b) *bun-gust, rămas-bun, viță-de-vie*; c) *rea-credință, mamă-soacră, Zâna Zânelor*; d) *vice-prim ministru, bună-cuviință, coate-goale*. 1 punct
5. Substantivul subliniat în enunțul „Mersul pe jos e sănătos.” s-a format prin conversiune din: a) adjectiv propriu-zis; b) verb la participiu; c) verb la infinitiv; d) verb la supin. 1 punct
6. Seria care conține toate verbele scrise corect la modul imperativ, numărul singular, forma negativă este: a) *Nu aduce!; Nu apărea!; Nu tace!*; b) *Nu adul!; Nu aparil!; Nu fiil!*; c) *Nu aduce!; Nu aparil!; Nu ziil!*; d) *Nu aduce!; Nu apărea!; Nu zice!*. 1 punct
7. În enunțul „Ce frumoasă te-ai făcut!”, cuvântul subliniat este: a) adjectiv pronominal relativ; b) adverb; c) conjuncție; d) pronume relativ. 1 punct
8. În enunțurile „Nu-ți mai convine nimic de la o vreme!” și „M-am gândit la ce făcusem ieri.”, pronumele au, în ordine, funcție sintactică de: a) complement direct, complement direct; b) complement direct, complement prepozițional; c) subiect, complement direct; d) subiect, complement indirect. 1 punct
9. În fraza „Problema nu e că mă tem sau că nu m-aș simți în stare să duc la îndeplinire sarcinile date, ci că realmente nu e momentul pentru așa ceva.” propozițiile sunt, în ordine: a) principală, predicativă, predicativă, completivă indirectă, principală, predicativă; b) principală, atributivă, atributivă, completivă indirectă, atributivă; c) principală, predicativă, predicativă, completivă indirectă, predicativă; d) principală, predicativă, predicativă, completivă prepozițională, principală, predicativă. 1 punct
10. În enunțul „Eu, după atâtea luni de muncă mi-ar place ca lucrarea care va apare peste câteva zile în librării să fie mai bine primită decât cea ce s-a tipărit în ultimile luni și să se vândă măcar într-un procent de 50% .”, există: a) patru greșeli; b) șase greșeli; c) șapte greșeli; d) opt greșeli. 1 punct

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

A. Alege una dintre următoarele secvențe din programele școlare în vigoare:

2. Receptarea textului scris de diverse tipuri

2.3. Argumentarea punctelor de vedere pe marginea a două sau mai multe texte de diverse tipuri, având în vedere posibilitatea unor interpretări multiple

Domeniul de conținut	Conținuturi asociate
Lectură	<ul style="list-style-type: none">– Textul epic. Textul liric. Textul dramatic– Texte care combină diverse structuri textuale (explicativ, narativ, descriptiv, dialogat, argumentativ)– Strategii de comprehensiune: compararea a două sau mai multe texte sub aspectul conținutului și al structurii

	<ul style="list-style-type: none"> – Strategii de interpretare: interpretarea limbajului figurat (aliterația, hiperbola, antiteza), interpretări multiple; argumentarea punctelor de vedere pe marginea textelor citite; dezbateri pe marginea textelor citite – Monitorizarea și evaluarea propriei lecturi
--	--

Programa școlară, limba și literatura română – clasa a VIII-a,
aprobată prin ordin al ministrului nr. 3393/28.02.2017

2. Comprehensiunea și interpretarea textelor

Competențe specifice	Conținuturi asociate		
	Trunchi comun	CD tip A*	CD tip B**
2.1. Adecvarea strategiilor de lectură la specificul textelor literare studiate, în vederea înțelegerii și interpretării personalizate	<ul style="list-style-type: none"> – Lectură-înțelegere (înțelegerea globală a textului, analiza unor elemente ce pot conduce la înțelegerea textului, anticipări); chei de lectură (titlu, incipit, simbol central, personaje etc.) – Texte de bază (poezie, proză, dramaturgie), texte nonliterare (texte de doctrină, texte istorice, filozofice, științifice, eseu literar, memorii etc.) ilustrative pentru studiile de caz 	<ul style="list-style-type: none"> *2 poezii în plus pentru perioada interbelică *2 poezii în plus pentru perioada postbelică 	

Programa școlară, limba și literatura română – clasa a XII-a, ciclul superior al liceului,
aprobată prin ordin al ministrului nr. 5959/22.12.2006

B. Alege unul dintre cele două texte:

Textul 1 – Lucian Blaga, *Lumina*

Textul 2 – Ion Pillat, *În parc*

Când am venit târziu ca să te caut
În parcul îmbrăcat în frunză lată,
În parcul năpădit de ierburi rele –
Depart, pe-o cărare neumbată,
Zării pe Zeul Toamnei trist și singur.

Cum alergam cu dorul de-altădată,
Purtând în suflet rediurile verzi
Și cerul clar și iarba cu zorele
Și visul viu, în care să te pierzi,
Am stat pe loc legat de-o melodie.

Și Zeul Toamnei pe un flaut de-aur
Îmi tălmăcea trecutul în surdină,
Și soarele se stinse prin frunzare,
Păbind încet cu galbenă lumină,
Când cerul își cocli în zări arama.

Și frunzele sburară de rugină,
Ca fluturi mari cu aripe ciudate,
Vicleanul zeu cânta acum mai tare:
Și frunzele foșniră spulberate...
Foșniră cum foșnește amintirea.

1. Construiește, în minimum 400 de cuvinte, o secvență didactică prin care să formezi/să dezvolti competența specifică aleasă, valorificând unul dintre cele două texte date. **20 de puncte**

Vei avea în vedere:

- evidențierea relației dintre competență, conținutul asociat ales și două obiective centrale ale parcursului didactic propus; 4 puncte
- justificarea alegerii tiparului de proiectare a secvenței și a demersului propriu-zis (etapele receptării/ale învățării); 4 puncte
- prezentarea modului în care se desfășoară secvența didactică, prin ilustrarea a două metode/tehnici/procedee adecvate obiectivelor propuse; 4 puncte
- descrierea unei forme adecvate de organizare a colectivului de elevi și a unei strategii de comunicare și/sau de evaluare. 4 puncte

Notă! Se acordă **4 puncte** pentru redactare (utilizarea limbii literare și a limbajului de specialitate – 1 punct, organizarea ideilor în scris – 1 punct, ortografie – 1 punct, respectarea normelor de punctuație – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, rezolvarea trebuie să aibă minimum 400 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

2. Argumentează, în 100 – 150 de cuvinte, adecvarea secvenței de învățare/receptare construite la modelul curricular/paradigma curriculară în vigoare, prin raportare la două elemente definitorii ale acestuia/acesteia. **10 puncte**